

INTELLIGENTE HUS

MARIA LILLEMOEN
INFORMASJONSRAÐGIVER VED HØGSKOLEN I GJØVIK

I over ti år har smarthusteknologien vært kjent og den blir mer utbredt og stadig forbedret. Likevel er det få som integrerer denne teknologien når de bygger hus. Hvorfor? Fordi det er dyrt. En gjennomsnittlig løsning kan koste fra 50 tusen til en halv million kroner avhengig av hvilke funksjoner du velger. Er smarthus kun et nytt luksussymbol?

Smarthusteknologi er teknologi som kan styre så å si all elektronikk i huset ditt fra en PC eller fjernkontroll. I Norge er det først og fremst energisparing som har blitt koblet mot smarthusteknologien. Smarthusteknologien gjør det for eksempel mulig å styre lys og varme i huset, styre markiser i forhold til sol og vind, slå av og på alarm og koble ut vannet hvis det er lekkasje. I tillegg vil teknologien være et underholdningscenter som styrer film, musikk og spill. Alt i alt skal smarthusteknologien øke bokvalitet og komfort, være energisparende og bedre sikkerheten.

Elektrostudentene ved Høgskolen i Gjøvik (HiG) er med og utvikler smarthusteknologien. Smarthusteknologien er bygd opp av mikrokontrollere som er integrert i alle elektroniske enheter i huset. Mikrokontrollerne er små datamaskiner som kan snakke med hverandre enten via ledninger eller trådløst, og der alle disse datamaskinene kan styres i et nettverk fra en samlet enhet. Bruk og programmering av forskjellige mikrokontrollere er et sentralt tema for elektrostudentene ved HiG. –Ved bruk av smarthusteknologi kan du bo i huset ditt fra du er født til du er hundre år. Større bruk av smarthusteknologi kan spare samfunnet for

mange penger, sier høgskolelektor Halgeir Leiknes ved Høgskolen i Gjøvik.

For det er ikke bare for teknologifrikene at smarthusteknologi kan være til glede og nytte. Flere kommuner har tatt i bruk smarthusteknologi som en del av omsorgstjenestene. Teknologien kan brukes til å overvåke og varsle etter forhåndsdefinerte kriterier. For eksempel kan en del av smarthusteknologien være sensorer som er plassert i leiligheten der det bor eldre. Ved unormale hendelser vil sensorene varsle for eksempel hjemmetjenesten. Og hvis brannalarmen går tennes lyset automatisk, alle dører låses opp, elektriske apparater slås av og melding sendes til brannvesenet. Dette vil gi større trygghet og selvstendighet for mange eldre.

Regjeringen påpeker at smarthusteknologi kan være et verdifullt supplement til menneskelig assistanse, dersom den anvendes på en etisk forsvarlig måte. For å forebygge og varsle ulykker og gi beboerne økt trygghet og selvstendighet, er det fornuftig å legge til rette for større utbredelse av smarthusteknologi, både i private hjem, omsorgsboliger og sykehjem. Dette vil også kunne gi bedre kvalitet på tjenestene, bedre arbeidsforhold for personalet, og økonomiske gevinster for kommunene. (St.meld. nr. 25 Mestring, muligheter og mening) Utviklingen av smarthusteknologien går fort. I 2001 lanserte Telenor sitt fremtidshus med det aller siste innen informasjons- og teleteknologi for husholdningen. Tre år senere ble huset flyttet til museet på Maihaugen. For da var fremtidsvisjonene en realitet, og teknologien tilgjengelig for de som hadde råd.

Fremtidens hus er energieffektivt. Huset ditt er kledd med solcellepanel og er selvforsynt med energi, i alle fall om sommeren. Kjøkkenet ditt har et eget økosystem - overskuddsvarmen fra stekeovnen, fryseren og kjøleskapet gjenbrukes og spillvannet renses og brukes på nytt i oppvaskmaskinen. Ved hjelp av mobiltelefonen har du full kontroll over all elektronikk i huset ditt. Kaffen er alltid klar når du kommer til kjøkkenet, stekeovnen er ferdigoppvarmet når du skal sette i middagen. Temperaturen og lyset i huset ditt blir

senket når ingen er tilstede. Og du føler deg trygg på at din gamle far får hjelp med det samme om noe unormalt skjer, da hjemmet hans er utstyrt med sensorer og fanger opp unormale hendelser og sender beskjed til hjemmetjenesten.

Utvikling av teknologi er dyrt. Det har det alltid vært. Men ikke all teknologi gir energisparing, bedre sikkerhet samtidig som det er samfunnsøkonomisk lønnsomt.